

Vänsterpress om Ukraina

25 april 2014

Krisen i Ukraina försätter. Situationen i östra Ukraina är särskilt alarmerande, med väpnade sammanstötningar mellan aktivister (s k ”separatister”) som bl a ockuperat polisstationer och andra offentliga byggnader å ena sidan och ukrainska säkerhetsstyrkor och arméenheter å den andra. Artiklarna nedan är från de två sista veckorna i april (t o m 25/4)

Tidigare artikelsamlingar om Ukraina: [Svensk vänsterpress om Ukraina – februari 2014](#), [Svensk vänsterpress om Ukraina – mars 2014](#) (artiklar från 1:a veckan i mars), [Svensk vänsterpress om Ukraina – mitten av mars 2014](#), [Svensk vänsterpress om Ukraina 14–21 mars 2014](#) och [Vänsterpress om Ukraina, i början av april 2014](#)

Se även: Patrick Cockburn, [Riskerna med interventioner. Hur ska det gå med Ukraina?](#) (publicerad 24 april).

Anmärkningsvärt är att *Flamman* inte skrivit något om Ukraina sedan 20 mars – vad beror det på?

MF 26/4 2014

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Misären i Ukrainas svarta gruvnäring</i>	1
Dagens ETC	4
<i>Socialistpartiet Borotba är inte i maskopi med Putin</i>	4
Fria Tidningen	6
<i>Polistillslag mot ukrainskt socialistparti</i>	6
Internationalen	7
<i>Vad är det som jäser i Ukraina? – Debatt</i>	7
<i>Svar: Visst är det en revolutionär utveckling också i öst</i>	8
Offensiv	9
<i>Skarpt läge i Ukraina</i>	9
<i>Internationell antifascistisk konferens i Grekland</i>	11
Proletären	14
<i>Frågor och svar om skärpt Ukrainakris</i>	14

Arbetaren

Misären i Ukrainas svarta gruvnäring

Egor Putilov

Arbetaren 24/4 2014

I den svåra ekonomiska krisen som följde i spåren av Sovjetunionens kollaps drabbades Ukrainas gruvindustri i Donbass hårt. Gruvorna i den blomstrande regionen lades ned och arbetarna lämnades på bar backe. I dag är området en zon av social och ekonomisk katastrof där en korrupt poliskår och kriminella grupperingar styr folket med järnhand. För att överleva är arbetarna hänvisade till att gå ned i illegala gruvor, så kallade "kopanki". Men det sker med livet som insats.

Östra Ukraina, dit Donetsk och Lugansk hör, var en av de mest välbärgade regionerna i landet under Sovjettiden. Kolutvinningen var ekonomins ryggrad i Donbass som regionen heter. Samtidigt var gruvarbetare ett relativt högavlönat yrke vilket skapade en blomstrande konsumentekonomi i den mån det var möjligt i Sovjetunionen. Under de snart 25 år som gått efter unionens kollaps har Donbass förvandlats till en zon av social och ekonomisk katastrof – med övergivna fabriker och nedlagda gruvor, en stat som lämnade regionen åt sitt öde, en befolkning som försöker överleva. Därtill styr kriminella grupperingar tillsammans med den korrupta polisen och lokala tjänstemän området med järnhand. Samtidigt räknas Donbass som Janukovitjs fäste i Ukraina.

– Det började i mitten på 1990-talet. När den ekonomiska krisen till följd av Sovjetunionens kollaps var som värst hade staten slutat att leverera kol till gruvarbetarnas familjer, berättar Denis Kazanskij, en medborgarrättsaktivist från regionens huvudstad Donetsk.

I Ukraina är gruvarbetare, enligt den så kallade kollagen, berättigade till sex ton kol varje år för uppvärmning av sina bostäder. Men samtidigt stoppades löneutbetalningarna och staten började att ta gruvorna ur drift. I ett av de värst drabbade områdena, vid distriktstaden Snezhnoe, har sex av sju gruvor stängts. Utan jobb, utan kol att hålla sina bostäder varma, utan pengar började före detta gruvarbetare leta efter andra sätt att försörja sig.

– Man ska komma ihåg att den här kategorin har nästan ingen utbildning, gruvarbete är inte mekaniserat i Ukraina i lika hög grad som det kanske är i Sverige. Därför kunde de inte söka jobb någon annanstans, om det fanns några jobb kvar i regionen över huvud taget. De kunde inte flytta heller eftersom det också kräver ett visst kapital. Så de började göra det de alltid gjort – gräva upp kol. Denna gång på sina egna små trädgårdslotter, säger Denis Kazanskij.

Gruvarbetarnas desperata åtgärd har lett till många olyckor eftersom sådana småskaliga gruvor saknar ventilation, dräneringssystem och räddningsutrustning. De enda verktygen är oftast en spade eller en bilmaskin och en ficklampa.

Denis Kazanskij berättar att vissa har blivit rikare på den här verksamheten och rykten började spridas om att illegal utvinning av kol är en ny lukrativ bransch.

– Då började det komma banditer som sade: "Ni ska jobba som vanligt, men nu jobbar ni åt oss. Vi tar kolet och ni får en del av det." Ingen protesterade. Och så har det gått till sedan dess – i snart 20 år.

Staden Severnyj, som ligger nära Snezhnoe, är karakteristisk för vad som hände i Donbass. Det tar mer än en timme att åka med bil de 20 kilometer som skiljer Snezhnoe och Severnyj, på grund av att tung trafik från illegala gruvor brutit sönder asfalten som sedan spolats bort från vägen. Vassa bitar av det som är kvar sticker upp mitt i körbanan. Därför blir bilförare tvungna att navigera försiktigt förbi hindren.

Framme i staden är spåren av en omfattande kolindustri synliga: gatorna är täckta av ett tjockt lager med svart smuts som långsamt flyter mot en å. Det är magnesiumpulver som används för att berika kolet och som sedan bara hålls ut på stadens gator.

Lidija Sibirkina är den sista aktivisten i Severnyj som är villig att prata med journalister. Hon säger att hon är 87 år och därför för gammal för att frukta något. Det finns anledningar att vara rädd i Severnyj: för flera år sedan blev Lidija utsatt för ett mordförsök då några okända gärningsmän sköt genom ett fönster i hennes hus. Under hösten 2013 brann flera av aktivisternas hus ned. En av dem dog i branden. Enligt Denis Kazanskij finns det en videospelning där en kriminell ledare som driver gruvorna riktar hot just mot den dödade kvinnan. På inspelningen hotar han att kasta in flaskor med tändvätska i hennes hus och bränna upp henne levande. Trots att polisen hade blivit informerad om det visade utredaren inget intresse att följa upp tråden. Fallet klassades som en olycka.

Det är riskfyllt att ta sig in i området även för journalister eftersom de kriminella grupperingarna som har regionen i sitt grepp inte vill att någon information om läget kommer ut. För två år sedan blev ett franskt tv-team utsatt för ett överfall. Under flykten förföljdes deras bil av tre jeepar fram till gränsen mot Ryssland. De ringde aldrig till polisen eftersom de var övertygade om att polisen skulle överlämna dem till angriparna. Och situationen har inte ändrats under de två år som gått sedan den händelsen. Lidija Sibirkina är märkbart rädd när hon instruerar sin man hur han ska visa de illegala gruvorna:

– Du ska böja dig ned när ni ska åka förbi Ediks hus så att de inte ser dig. Och ni ska köra tillbaka på en annan väg.

Hon tittar på bilen.

– Vad då?! Har du inte ukrainska skyltar på bilen? Det är inte bra. Vi måste smutsa ner dem så att de inte ser att du inte är härifrån.

Lidija Sibirkinas man Valentin är själv gruvarbetare med 50 års erfarenhet. På vägen till gruvorna berättar han att det man gör är att gräva upp så kallade ”tseliki”, något som var förbjudet under Sovjettiden. Tseliki är det kollager som ligger närmast jordytan. Det lämnades kvar för att hålla grundvattennivån stabil och undvika läckage till djupare gruvor. Att tseliki bryts ut nu leder till att grundvattennivån sjunker och vattnet från brunnar i hela området försvinner, alltmedan de legala gruvorna håller på att översvämmas.

Valentin visar en gata som numera är obebodd. För ett par år sedan kom ”svarta” gruvarbetare hit – först till ett hus som stått tomt efter Lidijas systers bortgång. Utan lov började de gräva upp på tomten och under huset vilket ledde till att byggnaden rasade. Valentin berättar att det inte har stoppat gruvarbetarna. De har fortsatt att extrahera kol trots protester från grannar. Boende på Kozlovagatan blev tvungna att lämna sina hus eftersom väggarna sprack och det inte var möjligt att bo kvar i husen. I dag ser gatan ut som ett krigsområde med sönderfallna hus, öde tomter och svarta hål av ingångar till illegala gruvor.

Kozlovagatan är ett skolexempel på den utbredda korruptionen som drabbar Donbass. Lidija Sibirkina kan visa upp en tjock bunt av klagomål till statens myndigheter och polisen. Svaren på dem är skrämmande lika: vid en inspektion på plats har myndigheten inte lyckats finna några spår av den olagliga verksamheten.

Ett annat område som blev drabbat av ”svarta” gruvarbeten är ett före detta naturreservat. En gång i tiden vacker tallskog har förvandlats till ett ödelagt industriområde med djupa spår från anläggningsmaskiner och vittrande schakt.

– Här stod en provisorisk lastkaj av trätrall.

Valentin visar på en grop fylld med skräp.

– De brukade komma hit med lastbilar för att lasta kol, säger han.

Sedan mitten av 1990-talet har branschen blivit än mer lukrativ. En typisk ”kopanka” som de illegala gruvorna heter är inte djup i det här området; maximalt 3–4 meter under marken. Dock kan de vara upp till 50 meter långa. Trots att de nu för tiden använder stora lastbilar och anläggningsmaskiner fortsätter man att spara på den personliga säkerheten för gruvarbetare. Lönerna betalas ut svart i kontanter. Det finns inga fasta löner, allt baseras på arbetarnas prestationer. Enligt flera gruvarbetare som vill vara anonyma får de 50 griven, vilket motsvarar cirka 35 kronor, för en hink med kol. Den personliga utrustningen bekostar gruvarbetarna själva, vilket förklarar den höga frekvensen av dödsolyckor i gruvorna. Enligt Denis Kazanskij dör två till tre arbetare varje månad enbart i det här området.

Många dör eller skadas allvarligt när de hamnar i fickor fyllda med metangas eller när de provisoriska gångarna rasar samman. Senast det skedde var en vecka innan Arbetaren besökte staden – då blev en 34-årig man vid namn Alexander svårt skadad. Han fick en ryggskada och kommer aldrig att kunna gå igen. Hans familj vill inte prata med journalister eftersom ägaren av gruvan där olyckan skedde betalar Alexanders medicinska kostnader.

Man kan säga att Alexanders familj är lyckligt lottad, de flesta av de skadade får ingen hjälp. Det kan till och med bli så att de grupperingar som driver verksamheten dumpar döda kroppar eller svårt skadade i nedlagda gruvor och meddelar familjerna att personen i fråga har försvunnit.

– Alla förstår vad det egentligen betyder men de är för skrämda för att kontakta medier. De ser ju dessutom att det inte leder någon vart. De flesta dödsfallen har aldrig uppmärksammats i pressen, säger Lidija Sibirkina.

Ibland läggs kropparna vid väggkanten för att imitera en trafikolycka. Den samarbetsvilliga polisen godtar rutinemässigt detta som dödsorsak utan att göra någon grundligare utredning. I grannstaden Torez hade en 17-åring som gick ned i gruvorna för att tjäna ihop till en ny jacka och dog av hypoxi (syrebrist) hittats vid en motorväg. Polisens slutsats var att han hade blivit påkörd. Hans mor Ljudmila, som inte vill att hennes efternamn ska publiceras, berättar att hon insisterade på en obduktion av en oberoende expert i Donetsk. Obduktionen visade att pojkens lungor var svarta och fyllda med koldamm. Trots de nya uppgifterna har polisen inte återupptagit utredningen.

De flesta i området känner till vilka de värsta gängen är. Men så finns det också ”bättre” gäng som betalar medicinska kostnader om olyckan är framme, dock är de noga med att poängtera att detta är ren välgörenhet.

– Visst, det är hemskt men folk har inget annat val än att jobba åt de här typerna, säger Lidija Sibirkina.

– Vi hade sju riktiga gruvor här och bara en är kvar. För att få ett fast arbete där måste man betala en muta på mellan 300 och 500 amerikanska dollar och sedan 500–1 000 griven (motsvarande cirka 350–700 svenska kronor) från varje månadslön.

Lidija Sibirkina var kommunal ledamot i distriktstaden Snezjnoe i tolv år och försökte att motverka förfallet in i det sista. Hon såg hur befolkningen i Snezjnoe krympte från 15 000 till 7 000 invånare.

– Vi hade flera vackra parker i staden och ett sjukhus som lades ned – nu när det behövs nästan varje dag, säger hon.

I stadsparken finns det inga träd kvar. I stället grävs det för fullt i sökandet efter mer kol. Parken är stängd för allmänheten och det finns vakter som tillhör de kriminella grupperingarna som bevakar området. Bara bullrande Kamaz-bilar (rysktillverkade lastbilar) lastade med kol tillåts passera. Stadens nyaste skola har också stängts. För några år sedan hade ett av gängen hittat ett kollager som sträckte sig in rakt under skolans byggnad. Till följd av fortsatt kolutvinning sprack skolans väggar varför den lades ned. I dag används skolbyggnaden som ett mellanlager för illegal kol.

En sådan omfattande verksamhet, som håller hela regionen gisslan, skulle inte vara möjlig utan godkännande på högsta nivå. Lokala invånare berättar att det är företag med kopplingar till Alexander Janukovitj – son till den förra presidenten – som kontrollerar kolutvinningen medan de lokala gängen enbart agerar torpeder åt storföretagen. Denna information bekräftas av Denis Kazanskij som säger att legala gruvor läggs ned på grund av deras påstådda olönsamhet. Kopanki kommer i deras ställe. I dem behöver inte företagare slösa pengar på skatter, försäkringar, miljöskydd eller arbetsmiljöåtgärder. Det olagliga kolet köps sedan upp av postlådeföretag som blandar ihop det med det legala kolet – åtminstone på pappret – och säljer vidare till storföretagen, så som Maco Trading eller DRFC, vilka ägs av Janukovitjs klan. Sedan exporteras kolet till Europa, bland annat till Schweiz.

Det är söndag kväll och det är becks svart i Severnyj. Lyktstolpar saknar armaturer för lysrör; gatubelysningen slocknade för många år sedan. Det totala mörkret bryts av strålkastare från lastbilar som oavbrutet kommer från den förstörda stadsparken. I deras ojämna ljus syns fotgängare som försiktigt navigerar längs väggkanten bland djupa gropar och pölar med den svarta smutsen. Några av de gående kommer hem från ett skift i gruvorna. Bara tre timmars bilväg skiljer denna världens ände från regionhuvudstaden Donetsk. Väl i staden, bland köpcentrum, kaféer och torg dränkta i ljus, känns det som att Severnyj med sina floder förgiftade av magnesium, korrupta poliser och döda kroppar gömda i nedlagda gruvor är långt borta, någonstans mitt på den oändliga insnöade stäppen. Men bara tills man får syn på en lastbil nedsmutsad av det bekanta svarta pulvret.

Dagens ETC

Följande artikel som är ett svar på en artikel av journalisten Linus Waltersson i ETC 15/4 2014 (se länk i not nedan) publiceras med tillstånd från författaren Aleksej Sachnin och översättaren (från ryska) Per Leander.

Socialistpartiet Borotba är inte i maskopi med Putin

Aleksej Sachnin

Dagens ETC 25/4 2014

Den politiska krisen i Ukraina präglas av ett propagandakrig där socialistpartiet Borotba utmålas som bundsförvant till Ryssland – något som även återspeglas i västerländsk press, skriver Aleksej Sachnin.

För 120 år sedan inleddes den så kallade Dreyfusaffären i Frankrike, då den judiske office-raren Alfred Dreyfus anklagades för att vara en tysk spion, vilket följdes av antisemitiska pogromer iscensatta av den franska högern. I det monarkistiska Ryssland anklagades socialister för att vara tyska eller japanska agenter, och i Nazityskland beskylldes oppositionella för att arbeta för den internationella ”judebolsjevismen”. Under Stalinterrorn i Sovjet avrättades tusentals vanliga ryssar som påstods vara utländska spioner från världens alla hörn, och i dagens Ryssland sitter mina kamrater fängslade efter anklagelser om att den massproteströrelse som vi ledde mot Putins valfusk 2012, skulle ha finansierats från USA och till och med Georgien.

Den politiska krisen i Ukraina följer samma logik av propagandakrig, vilket också speglas i västerländsk media. Linus Walterssons artikel ”Kritiserat parti vinner mark i östra Ukraina” som publicerades i *Dagens ETC*¹ är ett exempel på det. Där påstås det att det ukrainska socialistpartiet Borotba, som deltar i kampen mot den nya högerregimen i Kiev, finansieras med pengar från Moskva. Källan för dessa anklagelser mot Borotba är ett par små ukrainska anarkistgrupper och en liten trotskistisk sekt, som i sin tur bara härmar vad den borgerliga regeringen i Kiev och deras fascistiska stormtrupper i Högra sektorn också basunerar ut om oppositionella i östra Ukraina.

Efter att president Viktor Janukovytsj regim störtats av revolutionen i Kiev, fortsatte proteströrelsen i östra och södra Ukraina där folk nu kämpar för sina rättigheter. Den nya regimen i Kiev beskyllde omedelbart samtliga demonstranter för att vara separatister styrda från Ryssland, för det är mycket lättare att skylla på utländska makters inblandning än att diskutera de verkliga problemen i ett land. Det finns konkreta orsaker till missnöjet i östra Ukraina. Kiev tillsatte nya guvernörer i regionerna i öst, som inte var valda av folket där och saknar allt stöd. Industrierna hotas med nedläggning, lönerna har sänkts och matpriserna stiger. Den ryskspråkiga befolkningen skräms av den ultranationalistiska ukrainska retoriken i väst, och beväpnade högermiliser utgör ett verkligt hot, inte bara mot de gamla Leninstatyerna utan också mot levande socialister och antifascister. Detta räckte för att hundratusentals människor i östra Ukraina skulle ta till gatorna, även utan Putins inblandning.

Det stämmer att socialistpartiet Borotba är en av de mest aktiva grupperna i den östliga proteströrelsen, men Borotba skiljer sig också markant från de pro-ryska nationalisterna som också finns där. Påståendena att Borotba skulle vara i maskopi med Janukovytsj och Putin håller inte. Borotba har ett nära samarbete med det ryska oppositionspartiet Vänsterfronten, som idag är huvudmålet för Putins politiska repression i Ryssland. Borotba har hjälpt till att gömma flera politiska flyktingar från Putins Ryssland i Ukraina, och Borotba har varit konsekventa kritiker av Janukovytsj redan långt innan proteströrelsen på Maidan blossade upp i vintras. Något som också skiljde Borotba från det stalinistiska Kommunistpartiet, som ingick i Janukovytsj regering. Och medan de ukrainska nationalisterna som tagit makten i Kiev nu för en politik som hotar att slita sönder Ukraina, har Borotba drivit en kampanj för att ena proteströrelsen över estniska och språkliga gränser, mot inbördeskrig men för en gemensam klasskamp mot oligarkerna, nationalisterna och fascisterna. Borotba har också blivit attackerade av pro-ryska demonstranter i Charkov och Donetsk, eftersom Borotba försöker förklara för folket där att de inte kan sätta sitt hopp till Putins Ryssland.

Men för regeringen i Kiev verkar samma princip gälla som för Hitlers propagandaminister Joseph Goebbels, att ”om du upprepar en lögn tillräckligt många gånger, kommer folk till sist tro att det är sant”. Borotba är inte något projekt finansierat av Moskva, utan ett litet men kämpande internationalistiskt vänsterparti som just nu är under stor press från alla håll och vars ledare måste hålla sig gömda för att inte gripas av polisen eller mördas av fascister. Borotba behöver internationellt stöd från vänstern, inte förtalskampanjer.

Aleksej Sachnin

Översättning: Per Leander

Artikelförfattaren är en ledande aktivist i det ryska partiet Vänsterfronten, och lever som politisk flykting i Sverige för sin roll i proteströrelsen mot Putin. Flera av hans partikamrater har dömts till långa fängelsestraff i Ryssland.

¹ LW:s artikel, se [Kritiserat parti vinner mark i östra Ukraina](#)

Fria Tidningen

Polistillslag mot ukrainskt socialistparti

Per Leander

Fria Tidningen, 16/41 2014



Borotbas partiledare Sergej Kiritjuk talar på en manifestation mot Ukrainas nya regering i Charkov i mars. Foto: Borotba.

Nyligen slängdes socialistpartiet Borotba ut från sitt kontor i Kiev av högerextrem milis. I tisdags slog ukrainsk polis till mot partiets kontor i Ukrainas andra största stad.

I tisdags gick ukrainsk polis in i socialistpartiet Borotbas kontor i Charkov och beslagtog flera datorer, hårddiskar samt annat politiskt material som flygblad och högtalaranläggningar. Polisen hade även order att gripa flera kända aktivister, däribland partiledaren Sergej Kiritjuk. Han fanns dock inte på plats och har nu gått under jord.

Borotba, som är aktiva i protesterörelsen mot den nya högerregeringen i Ukraina, anklagas av polisen för att bedriva ”terroristisk verksamhet”. Enligt ett pressmeddelande från Borotba ska polisen ha placerat ut molotovcocktails i partikontoret i samband med tillslaget som ”bevis” för detta. ”Borotba har alltid arbetat inom lagens ramar. Det är provokatörer som med illegala metoder försöker diskreditera oss”, skriver aktivisten Denis Levin i pressmeddelandet.

Tidigare i våras tvingades Borotba överge sitt huvudkontor i Kiev efter att den fascistiska paramilitära Högra sektorn stormat kontoret och tagit över det. Partiet flyttade då basen för sin verksamhet till Charkov, Ukrainas näst största stad, där de har kunnat arbeta fritt fram tills nu och regelbundet organiserat demonstrationer mot Ukrainas nya nationalistiska högerregering.

Borotba har beskyllts av sina motståndare för att vara pro-ryska, eftersom de deltar i det pågående upproret i östra Ukraina, där inslaget av rysk nationalism nu är stark som en reaktion på den ukrainska nationalismen i de västra delarna av landet. Men Borotbas aktivister menar att det inte går att hoppas på hjälp från Ryssland, utan att krisen i Ukraina bara kan lösas om de etniska motsättningarna överbyggs och genom klasskamp mot oligarkerna och fascisterna,

för sociala och demokratiska rättigheter. Borotba har också ett nära samarbete med ryska vänsteraktivister som kämpar mot Putin.

Borotba är det näst största vänsterpartiet i Ukraina, efter det stalinistiska Kommunistpartiet. Men till skillnad från Kommunistpartiet, som ingick i den störtade presidenten Viktor Janukovyts regering, så har Borotba hela tiden varit i opposition mot Janukovytsj.

Internationalen

Vad är det som jäser i Ukraina? – Debatt

Benny Åsman

Internationalen 25/4 2014

I en artikel i *Internationalen* den 11 april² skriver Per Leander att det är en ”revolutionär jäsning” i östra Ukraina, enligt artikelns rubrik. Jag ska omedelbart säga att Per Leander försöker balansera sin artikel och problematisera den ”rysknationalism” som vi ser i östra delen av landet.

Men det blir ändå en tvivelaktig bild av situationen som ges i artikeln. Kort kan den sammanfattas med att i väst är det ”medelklassen” som fanns på Maidan medan i öst är det arbetarklassen som tar över stadshus och polisstationer. Det är ”klasskamp” vi är åskådare till. Citat av den ryske socialisten Boris Kagarlitskij lyfts fram: ”För första gången på många år har arbetarklassen nu börjat visa sig som en kraft i det forna Sovjet”.

Kagarlitskij målar upp situationen i Charkov: ”På ena sidan av torget stod den välklädda medelklassen, studenterna och intelligentian med den blågula flaggan, den ukrainska statens symbol. På andra sidan av torget stod enkelt klädda fattiga arbetare och ungdomar från förorterna med röda fanor, ryska flaggor och antifascistiska symboler. Många av dem är dåligt utbildade och grova i sin retorik. Till och med deras ryska modersmål, som över hela det forna Sovjet är arbetarklassens språk, behärskar de dåligt. De har ännu ingen erfarenhet av politisk kamp och har tidigare inte varit intresserade av det. Men de har fått nog nu. De kom ut på torget och de var ursinniga. De har tagit det första steget för att försvara sina kollektiva intressen”.

Kagarlitskij har en vulgärmarxistisk syn på vad som är arbetarklass i dagens samhällen. Kontorsslavar, offentligt anställda kanske med slips, studenter med en arbetslös framtid är ”medelklass” medan gruvarbetare med svarta kolränder i ansiktet är ”arbetarklass”.

Här förväxlas arbetare som i klasskampen tar strid för sin egen klass intressen med arbetare, oavsett om de har koldamm under naglarna, som mobiliseras i nationalistisk yra, ockuperar stadshus och utropar ”folkrepubliker” och ropar på Putin att militärt komma till deras hjälp. De är helt enkelt ”fotfolk” i nationalisternas agenda, inte revolutionärer som de kallas i artikeln.

Med en parallell kan vi säga att arbetare som mobiliseras av franska Nationalfronten, och de är inte så få, representerar inte arbetarklassens intressen. De går i extremhögerens ledband. Samma sak gäller ukrainska arbetare i öst och i väst när de samlas under nationalistiska fanor och ropar med i krigshetsen.

”Klassmedvetandet i proteströrelsen kommer att växa och formas i den fortsatta politiska kampen, och klasskampen är nu en realitet”, skriver Kagarlitskij. En slutsats som saknar förankring i vad som just nu sker i östra Ukraina. Om något jäser i Ukraina är det snarare en nationalistisk surdeg än en revolutionär kamp.

² Den artikeln ingår i [Vänsterpress om Ukraina, i början av april 2014](#)

Svar: Visst är det en revolutionär utveckling också i öst

Per Leander

Internationalen 25/4 2014

För tio år sedan genomfördes den ”orangea revolutionen” i Ukraina, då nyliberala och västvänliga borgerliga politiker störtade den korrupte och tillika borgerlige president Viktor Janukovyjtj efter fredliga massprotester i Kiev. Men den orangea revolutionen var ett misslyckande, de nya politikernas popularitet sjönk snabbt, och Janukovyjtj kom tillbaka som president efter segern i valet 2010. Fyra år senare, alltså i år, störtades Janukovyjtj återigen i en ny och betydligt våldsammare revolution ledd av samma pro-västliga högerpolitiker. Fast nu har den orangea färgen blivit mera brunaktig genom alliansen med det nynazistiska partiet Svoboda. Men denna orangebruna revolution är också dömd att misslyckas eftersom hälften av folket i Ukraina inte stödjer de nya ledarna och nu gör uppror mot dem.

Revolutioner där arbetarklassen spelar en betydande roll brukar kännetecknas av stora strejker. Några sådana masstrejker förekom inte under Maidan, och massdemonstrationerna på torget var störst på helger och kvällar, medan folk gick till jobbet som vanligt på dagarna. De som utgjorde den permanenta basen för ockupationen på Maidan var i första hand de äldre män och unga grabbar som inte hade några jobb att gå till, men som tyvärr också var kärnan i de högerextrema milisgrupperna. Några socialister fanns inte på Maidan och var heller inte välkomna där, eftersom nazister var med och satte agendan och jagade bort grupper som inte gillades. Visst var de flesta som demonstrerade på Maidan ”vanligt folk”, som var trötta på korruptionen och ville ha ett bättre land att leva i. Men resultatet av segern på Maidan ser vi nu, Ukrainas totala kapitulation inför EU, USA, Världsbanken och IMF.

Medan Benny Åsman bara ser ryska nationalisterna i östra Ukraina, vilket är den bild som både västerländsk media och Putins egen ryska propaganda vill förmedla, så missar han helt att många av demonstranterna där också har progressiva krav. De kräver nationalisering av industrierna. De kräver höjda löner och pensioner. De kräver ökat lokalt självstyre istället för diktat från Kiev. Det är krav i arbetarklassens intressen, och helt andra krav än de som ställdes av demonstranterna på Maidan. Tyvärr finns också en naiv tilltro till ”storebror” Ryssland, som många vanliga människor i östra Ukraina nu hoppas på som deras enda räddning.

”Men den pro-ryska proteströrelsen är inte mer irrationella än proteströrelsen på Maidan, som satte sin tilltro till det nyliberala Europa. För många människor i östra Ukraina spelar Ryssland, med sina högre löner och pensioner, samma roll som den utopiska ’drömmen om Europa’ gör för människor i västra Ukraina”, skriver den ukrainske sociologen Volodymyr Ishchenko i *The Guardian* (15/4), och fortsätter:

”Protesterna i östra Ukraina är i ännu större utsträckning en gräsrotsrörelse än den på Maidan, decentraliserad och utan klart ledarskap. Varken Janukovyjtjs Regionernas Parti eller det stalinistiska Kommunistpartiet spelar nu någon betydande roll i öst, på det sätt som de tre etablerade borgerliga oppositionspartierna spelade en klar roll på Maidan. Den sociala basen i den östliga proteströrelsen är mer folklig, fattigare och mindre utbildad än dem som demonstrerade på Maidan. Vi ser fler arbetare och pensionärer och inte så många intellektuella eller högutbildade som kan hjälpa demonstranterna formulera klara krav och få ut budskapet i media”, skriver Volodymyr Ishchenko.

Den revolutionära utvecklingen i östra Ukraina har också varit mindre våldsam och blodig än den på Maidan. Kanske är det blodet som Benny Åsman saknar när han menar att det inte är någon riktig revolution där? Men att den lokala polisen ger upp och låter demonstranterna ta över regeringsbyggnader, och att de stridsvagnar med soldater som Kievregimen skickar för

att krossa upproret i öst, nu deserterar och går över på folkets sida; det om något tyder på att resningen i östra Ukraina faktiskt är folklig och inte går att skyllas på provokatörer.

Men man ska självklart inte ha för stora förhoppningar. Nationalismen i både väst och öst är starka och farliga krafter. Framtiden ser mörkt ut i Ukraina. Den ukrainska vänsterjournalisten Andrej Mantjuk skrev nyligen: "Kommunisterna byggde mitt fosterland Ukraina, men nu har 'patrioterna' förstört det."

Det enda som kan rädda landet från att slitas sönder, är, som Boris Kagarlitskij skrev i den artikeln både jag och Benny Åsman har citerat ur, om klassmedvetandet kan växa hos dem som nu protesterar under den fortsatta kampen. Och om de progressiva krafter som faktiskt finns i både västra och östra delen av landet kunde enas och bryta med nationalismen.

Offensiv

Skarpt läge i Ukraina

Per Olsson

Offensiv 15/4 2014



Beväpnade proryska separatister har tagit över flera städer i östra Ukraina.

I drygt tio städer i östra Ukraina, där de flesta är rysktalande, har proryska separatister tagit över myndighetsbyggnader och lagt beslag på vapen tillhörande de lokala polis- och säkerhetsstyrkorna. Hur starkt folkligt stöd separatisterna har är svårbedömt, men den nya regeringen är på väg att tappa kontrollen över östra Ukraina. Risken är stor för att den snabbt eskalerade krisen ska bli inledningen till ett inbördeskrig.

Under tisdagen den 15 april (när Offensiv går i tryck) kommer rapporter om att regeringsstyrkor ska ha återtagit kontrollen av flygplatsen i Kramatorsk i östra Ukraina samt förbereder ett nytt försök att återta kontrollen över Slovjansk. Det tidigare försöket, dagarna innan, blev ett misslyckande.

En storskalig militärinsats medför en dramatiskt ökad risk för att landet kastas in i ett inbördeskrig. Ockupanterna och de som befinner sig vid de vägsräddningar och barrikader som byggs upp är beväpnade och stridsberedda. Lokala polis- och säkerhetsstyrkor har antingen gått över till eller förhåller sig passiva till de proryska separatisterna.

I Kiev och i västra Ukraina växer kraven på att regeringen måste ”slå till” för att förhindra ”att östra Ukraina förloras liksom Krim”. Men missnöjet och misstron riktas också mot att allt tycks förbli vid det gamla. ”I går hölls demonstrationer utanför inrikesministeriet i protest mot Avakov [inrikesministern]. Gräsrotsrörelsen som drev protesterna i mer än tre månader anser att de sviks av samma gamla politiker som satt vid makten förut”, rapporterade radions Ekot i tisdags. Tyvärr, i avsaknad av en organiserad arbetarrörelse, ger detta en ny jordmån för extremhögern och ukrainska nationalisterna. Inte minst fascistiska Högra sektorn försöker parasitera på det nya gryende missnöjet, enligt en artikel i tisdagens Kijv Post (en engelskspråkig tidning som ges ut i Kiev).

Regeringens tidsfrist till ockupanterna gick ut i måndags klockan 08.00. Men sedan dess har myndighetsbyggnader och polisstationer tagits över i än fler städer.

I ett försök att framstå som kompromissvillig har Ukrainas tillförordnade president Oleksandr Turtjynov sagt sig vara beredd att gå med på en folkomröstning om landet ska bli en federation eller inte. Regeringens löfte ges i vetskap om att det skulle bli ett nej om en sådan folkomröstning hålls i hela Ukraina, vilket regeringen åsyftar, och inte bara i östra Ukraina som separatisterna krävt.

Men ingen kompromisslösning är möjlig utan att östra Ukraina får ett ökat självstyre, och skulle regeringstrupperna slå till med ett stort antal dödsoffer som följd kan krav på separation få ett snabbt genomslag.

Carl Bildts hökaktiga hållning och maning till regeringen att gå in våldsamt ökar faran för ett inbördeskrig. Bildt likställer stormning med pansarfordon och specialstyrkor – det som regeringen benämner som ”antiterroristoperationer i östra Ukraina” – med en ordinär polisoperation när han arrogant säger att ”polis använder alltid våld för att upprätthålla rättsordningen”.

Bildts uttalande skulle varje diktator kunna göra till sitt, och den störtade Janukovijregimen motiverade sitt våld i samma ordalag.

En anledning till splittringen i Ukraina är den nya regeringens provästliga och nationalistiska politik. ”Att det gått så långt beror inte enbart på skickliga ryska manipulationer av ett folkligt missnöje bland de ryskspråkiga och det ojämna styrkeförhållandet mellan Ukraina och Ryssland. Regeringen i Kiev har hanterat östra Ukraina valhant. Inga verkliga ansträngningar har gjorts för att få till stånd en dialog med de proryska krafter som ville stärka banden med Ryssland genom ett kraftigt utökat självstyre. För regeringen betydde federation enbart förstärkt inflytande för Ryssland och försvagande av Ukrainas självständighet. Kiev var kall-sinnigt”, skriver Hans-Henrik Rönnow, tidigare Utrikespolitiska institutet, i *Dagens Nyheter* den 15 april.

Den provästliga regeringens politik och knäfall inför Internationella valutafondens (IMF) och EU:s ekonomiska-politiska diktat jämte det allt tätare samarbetet med NATO (det vill säga Washington) har spelat den ryska imperialismen och Putin i händerna. I Ryssland rider Putin nu på en våg av chauvinism som gör det oerhört svårt att organisera protester mot regimen i Kreml.

Nya sanktioner och försök från Väst att politiskt/diplomatiskt isolera Ryssland när den ryska nationalismen gror bidrar till att Putins grepp stärks.

Rädslan för eskalering och ett ekonomiskt krig som tar udden ur den svaga europeiska återhämtningen har hittills hållit EU tillbaka. De ekonomiska sanktionerna som införts har riktats mot individer – inte handeln.

Det finns ett ömsesidigt ekonomiskt beroende Ryssland och EU emellan.

”Enligt EU-kommissionen är Ryssland EU:s tredje största handelspartner. Samtidigt är EU Rysslands största handels- och investeringspartner.

Eventuella handelssanktioner skulle slå mot både Ryssland och EU. EU-kommissionens medlemmar är övertygade om att handelssanktioner mot Ryssland kommer att följas av ryska handelssanktioner mot EU”, skriver tyska Deutsche Welle den 3 mars.

I dag står Ryssland för en tredjedel av EU:s gasbehov. När det gäller Tyskland handlar det om 40 procent, och minst 300 000 tyska jobb är direkt beroende av handeln med Ryssland. Vid sidan av den militära och politiska uppladdningen tilltar den ekonomiska krigsföringen mellan Ryssland och Ukraina. Priset på rysk gas till Ukraina har ökat kraftigt i april och handeln länderna emellan fylls med restriktioner, vilket hårdast drabbar Ukrainas kollapsande ekonomi.

Tilltagande inbördesstrider i Ukraina innebär en dramatisk ökad risk för att de imperialistiska makternas militära uppladdning övergår i stridshandlingar på ukrainsk mark. Detta skräckscenari kan bidra till gemensamma försök att dämpa motsättningarna och hitta en väg till förhandlingsbordet. Om det är möjligt eller ej är i högsta grad osäkert.

Faran är överhängande för att den tilltagande splittringen blir inledningen till en våldsam utveckling ned sin egen brutala logik och bortom all kontroll. Särskilt mot bakgrund av att det inte finns några socialistiska massorganisationer som har styrka nog att påverka den fortsatta händelseutvecklingen och skapa en grund för enad kamp mot imperialism, kapitalism och chauvinism – för ett demokratiskt och socialistiskt Ukraina.

Internationell antifascistisk konferens i Grekland

Elin Gauffin

Offensiv 17/4 2014 (artikeln handlar inte bara om Ukraina)

På inbjudan av Athens antifascistiska samordningskommitté samlades den 11 – 13 april antifascister från 20 europeiska länder för att gemensamt diskutera en väg framåt i en tid då fascisternas stöveltramp ekar allt högre på Europas gator.

Forumet var välbesökt med omkring 4000 deltagare – de flesta på konserterna – varav upp till 1000 på mötena. De internationella deltagarna kom från 35 olika organisationer som t ex Marks 21 Serbien, Borotba Kiev, NPA Frankrike, AFA Paris, Beyond Europe, Blockbusters Belgien, Linje 17 mot rasism, Skåne mot rasism, Socialist Party Irland, Popular Front Istanbul, Enhedslisten Danmark. Från Aten och Piraeus självt var 30 olika organisationer närvarande.

Ett av de starkaste skälen till konferensen var att ge stöd till den antifascistiska rörelsen i Grekland som utkämpar en absolut avgörande kamp för oss alla. Som flera talare uttryckte det, hade det inte varit för de antifascistiska kommittéerna så hade fascisterna patrullerat gatorna idag. I ett läge där arbetarkampen, som har varit gigantisk, är i dalande (den 33:e generalstrejken som ägde rum samma vecka var helt och hållet av symbolisk karaktär), så har antifascismen lyckats gå framåt. Det är den enda riksomfattande kamp som verkligen växer.

När fascisterna i Gyllene Gryning högg ihjäl den antirasistiska rap-artisten Pavlos Fyssas den 18 september i fjol drog den folkliga massan slutsatsen att de fick vara nog. 100 000-tals demonstrerade på 20 olika städer och i Aten på 16 olika platser.

I detta läge pressades regeringen som består av de totalt hatade nedskärningspartierna Pasok och Ny demokrati att sätta ned foten och fängslade 14 ledare ur Gyllene Gryning. Under de senaste åren har regeringen inte gjort något åt den öppet växande fascismen men insåg nu att den starka antirasistiska reaktionen kunde bli ett problem även för regeringen. Som flera greker på mötet uttryckte det var detta mest ett spel för gallerierna, redan nu har flera av fascisterna släppts fria samtidigt som namnen på de medlemmar inom Gyllene Gryning som vittnat mot sina egna ledare har läckts ut till media.

Stödet till fascistpartiet krympte i slutet av förra året men har nu återigen 12 procent i opinionsmätningarna, stödet ökade inte minst efter att några fascistledare dödats (ej klart vilka som utförde dessa mord). Jag noterade att den internationella antifascistiska konferensen inte alls behövde säkerhetsvakter så som vi måste ha vid varje aktivitet i Kärrtorp. Grekerna förklarade att Gyllene Gryning aldrig skulle våga ge sig på en sådan stor samling av vänstermänniskor som har stort stöd av de breda folklagen, däremot sker ständigt attacker på individer, framförallt invandrare och mindre grupper. Tidigare samma vecka hade Gyllene Gryning gått in och gjort en räd i den stadsdel där Pavlos Fyssas bodde och rivit ner minnesbanderoller som prydde husfasaderna.

Gyllene Gryning växte ju fram bland annat genom att värva medlemmar inom polismakten. Ingen av de greker jag visar foton från Kärrtorp den 15 december för höjde på ögonbrynen (foton föreställandes polis i Kärrtorp stå med ryggen mot Svenska motståndsrörelsen och beskydda dem). Deras bildbevis föreställer vanligtvis poliser i full mundering direkt delta i fascistiska våldsattacker.

Trots sina framgångar så var de grekiska antifascisterna på konferensen ganska blygsamma i sin presentation. Jag tolkar det som att de för länge sedan har lämnat stadiet av symboliska protester. Kampen i Grekland är på riktigt. Det är väldigt klart för var och en att fascismen har växt ur den kapitalistiska krisen och trojkan och partiernas krispaket som kastat ner stora delar av befolkningen i ren fattigdom. Uppgiften att avsätta regeringen kvarstår. Även om detta skulle ske genom att det socialistiska partiet Syriza tar makten i nästa val (som man tror blir inom ett års tid) – vilket nu är det troliga – så behövs det ett otroligt tryck underifrån för att förmå Syriza att bryta med den ekonomiska diktatur som trojkan försatt landet i. Så vänstern och antirasismen i Grekland inser att uppgiften är stor. Många känner sig nedtyngda av att arbetarkampen ännu inte lyckats. I detta läge var det helt rätt av dem att sammankalla den internationella konferensen. Det allra bästa vapnet mot rasismen har alltid varit internationalismen.

Något som Rättvisepartiet Socialisternas systerparti Xekinima (en drivande kraft i de antifascistiska kommittéerna) poängterade var behovet av gemensam kamp. Den grekiska revolutionära vänstern är tyvärr ganska splittrad.

Nikos Kanellis, från den antifascistiska rörelsen i staden Volos och regionen Magnesia, gjorde ett av de mest konkreta inläggen om kommittéernas arbete. De började med att bilda ett nätverk av partier, grupper och individer som ville bekämpa fascismen. De hade inte för avsikt att upprepa det vanliga misstaget bland den grekiska vänster – att alltid gör saker "spontant" och sedan "lämna det", de ville bygga konsekvent ingripande och kontinuerliga aktiviteter i lokalsamhällena.

De organiserade festivaler och demonstrationer men också solidaritetsarbete för marginaliserade och fattiga där mat samlas in för att distribueras till familjer i desperat behov. På detta sätt kan man förhindra att människor dras mot det fascistiska Gyllene Gryning (som också delar ut mat, bara till "äkta greker") och engagera dem i kampen. Kommittéerna organiserar framför allt att studenter och skolelever på skolorna och har också blockader för att hålla fascisterna borta från gatorna. Kommittén i Volos är en av de mest framgångsrika och

välkända, den lyckades också sparka ut Gyllene Gryning ur staden när de försökte starta upp ett kontor där.

Trots att arbetarkampen inte dominerar i Grekland nu så pågår rörelser, t ex mot de fruktansvärda privatiseringarna av öar, stränder och naturreservat. Något som ofta refererades till är arbetarkollektivet Vio-Me. Det är cirka ett år sedan arbetarna på företaget som tillverkade byggmaterial vägrade gå med på ägarens beslut att stänga fabriken. Istället bestämde de sig för att ockupera och ta över, samt ställa om produktionen till miljövänliga rengöringsmedel. Vio-Me "Bio-Me" hade ett försäljningsbord på konferensen och hela vänstern hjälper till att sprida deras produkter.

Med tanke på att situationen är ännu svårare i östra Europa så var det glädjande med anti-fascisterna från flera östliga länder, som Serbien och Bosnien. Från Bulgarien rapporterades att nationalismen är allmänt accepterat, fascisterna tillåts patrullera gatorna, gör passkontroller av människor och dominera fotbollen. Detta har pressat tillbaka den antirasistiska rörelsen som därför måste satsa på sociala aktiviteter främst. I Ungern gick det nyfascistiska partiet Jobbik upp från 17 till 23 procent i det senaste valet med stöd bland medelklassungdomar och på landsbygden. Mathias Benik från Attac Ungern poängterade att det regerande högerpartiet Fidez åtminstone förlorade 600 000 röster och att arbetarklassen inte är lika färgad av fascism som medelklassen.

Manchuk Andriy från den ukrainska vänsterorganisationen Borotba samt Kolesnik Dimitriy från studentfacket för direktaktion gjorde stort intryck genom sina klara analyser i det brinnande akuta läget. Uppenbarligen intar Borotba en antirasistisk internationalistisk hållning. I ett uttalande skrivet för mötet i Aten skriver de "Den nya regeringen i Ukraina är den mest högervridna av alla europeiska regeringar sedan andra världskriget. Det här är inte bara ett ukrainskt fenomen utan en alarmklocka till hela den europeiska vänstern. Med tanke på att EU aktivt hjälpte den ukrainska högern till makten inser vi att det blir svårt att besegra dem utan stöd från internationella aktioner av vänstern i de olika europeiska länderna... Den nya makten i Ukraina försöker framställa alla protester som pro-ryska och inspirerade av Kreml, men föreningen Borotba kämpar effektivt för att vinna över dem från pro-rysk nationalism. Vi är oförsonliga motståndare till Putins regim som våra ryska kamrater bekämpar."

Flera talare från Frankrike betonade de franska bakslagen, bland annat Alain Krivine från NPA, Clara Carbinar från World March for Women och Mohammed from AFA Paris, pekade på den oroande utvecklingen där – homofobiska marscher med hundratusentals, ett ökande våld mot hbt-personer och kvinnor, särskilt muslimska kvinnor och avsaknaden av en kämpande vänster eller fackligt motstånd mot åtstramningar. Det var skönt att det rapporterades om en gemensam demonstration mot Hollandes nedskärningar i Paris samma helg på 100 000 deltagare.

Atens antifascister lade i början av mötet fram några förslag som senare antogs. En gemensam plattform ska byggas kring en hemsida där vi sprider nyheter till varandra (det återstår för varje organisation i vardera land att den kommande tiden – när kommittéen som ska skriva plattformen är klar – att diskutera och skriva under). En alleuropeisk protesthelg blir den 8-9 november till minne av kristallnatten. Vi uppmärksammar även gemensamt dödsdagar för nazismens offer så som Clement Meric den 5 juni och Pavlos Fyssas den 18 september. Siktet är inställt på att kunna samlas igen om ett år i ett annat europeiskt land.

Antikapitalismen var väldigt närvarande på mötet. Detta är viktigt att sprida vidare till den antirasistiska rörelsen i Sverige. Det är inte bara för att de flesta organisationer som samlades i Aten var vänster utan för att de helt enkelt har mer erfarenhet av att utvecklingen i deras länder som gått djupare, där det är så tydligt att den kapitalistiska krisen, nedskärningarna och nyliberalismen är det som göder fascismen.

Konferensen försökte samla olika inriktningar inom antirasismen. Vi hade skype-kontakt med en parallell konferens i Berlin där mer anarkistiska grupper, enligt Petter Larsson på *Aftonbladet*, diskuterade med ungdomsorganisationer från Die Linke, De Gröna och Jusos (SSU) hur antirasismen ska göras mer politisk och kopplas till kampen mot nedskärningar. På mötet talade även Walter Baier från Alter Summit – ett nätverk som representerar 200 europeiska organisationer. Även han betonade att lögnen att antirasismen skulle vara en enskild opolitisk fråga måste avslöjas, liksom behovet av samordning och gemensamma protestdagar.

Av tio workshops under helgen var ”Show racism the red card” – mot rasismen på fotbollens läktare – den mest konkreta. Det var stort intresse kring workshopen mot sexism, homofobi och transfobi, dessvärre var diskussionen helt isolerad från den övriga konferensen och utgick enbart från personliga erfarenheter. Antisexismen måste också kunna analysera, generalisera, formera krav och bli en prominent del av antirasismen.

Läget är allvarligt. Det sitter nu fascister i europeiska regeringar. För att avsluta med ytterligare ett citat från Borotba i Ukraina:

”Under sådana förhållanden är det enda alternativet att omedelbart och aktivt bygga en massiv vänster- och antirasistisk rörelse som kan skapa en bas för motstånd mot högerregimen och gör det möjligt att organisera de som är missnöjda med den antisociala nyliberala politiken”.

Joe Higgins från Social Party på Irland och antinedskärningsalliansen var en av de talare som mest lyfte blickarna och pekade på viktiga delsegrar för arbetarklassen i dessa dagar, så som bildandet av det nya socialistiska arbetarpartiet WASP i Sydafrika och den revolutionära socialisten Kshama Sawants 100 000 röster och plats i Seattles kommunfullmäktige. Higgins menade att den antifascistiska rörelsen har ett ansvar att utveckla ett program mot krisen och att krav nummer ett måste vara ”vägra betala skulderna”.

Lenny Shail från Coventry, som representerar "Ungdoms Fights for Jobs" och medlem i Socialist Party i England och Wales (CWI) betonade behovet av att bygga vidare på det politiska planet. I Coventry, där det har funnits en tradition av socialistiska fullmäktigeledamöter som erbjuder ett politiskt alternativ till arbetare och ungdomar, har de fascistiska och rasistiska grupper som BNP, NF och EDL hittills inte kunnat bygga.

Proletären

Frågor och svar om skärpt Ukrainakris

Patrick Paulov

Proletären 15/4 2014

Folkuppror eller ryska stormaktsambitioner? Vilken roll spelar de fascistiska grupperna? Hur lösa krisen? Proletären diskuterar några aktuella frågeställningar om Ukraina.

• Hur ska man karaktärisera upproren i östra och södra Ukraina?

I grunden finns ett folkligt missnöje hos den i huvudsak rysktalande befolkningen i dessa delar av landet. Missnöjet fanns långt innan Viktor Janukovitj störtades 22 februari men har eskalerat efter statskuppen. I öster och söder finns starka kulturella band till Ryssland, vilka den nya ryskfientliga kuppregeringen anses vara ett hot mot.

Detta är också den mest industrialiserade delen av Ukraina, vars ekonomiska utbyte i huvudsak sker med Ryssland. Bryts banden österut hotas både jobb och trygghet, och det i en situation där många invånare redan är drabbade av arbetslöshet och fattigdom.

Till detta kommer den uppgörelse som premiärminister Arsenij Jatsenjuk nyligen slöt med IMF. I utbyte mot mångmiljardlån ska de offentliga utgifterna slaktas. Slopade gassubventioner och kraftigt sänkta pensioner är några av de krav som ställts.

När gruvarbetarna i öster nu deltar i myndighetsockupationerna så slåss de för sina klassintressen.



Barrikader i Donetsk i östra Ukraina. Bakom det pågående upproret finns ett djupt missnöje med många olika bottenar.

• **Hos de protesterande talas mycket om de fascistiska krafternas frammarsch. Vilken roll spelar hotet från extremhögern?**

Det spelar en stor roll. Ukraina har en regering med fyra ministrar från Svoboda, ett parti som hyllar nazistiska krigsförbrytare. Det väcker starka känslor hos ett folk som utsatts för nazismens folkmord.

Svoboda har ett folkligt stöd i Ukraina, men det varierar stort. I väster finns tre regioner där partiet i valet 2012 fick över 30 procent. I Kiev var stödet 10 procent. I industriområdet Donbass, där det pågående upproret är starkast, fick Svoboda bara drygt en procent av rösterna.

Antifascismen riktar sig inte bara mot Svoboda. Att fascistiska våldsgrupper tillåts angripa kuppmotståndare gör att många människor upplever detta som ett reellt hot.

• **Carl Bildt och andra borgerliga röster avvisar talet om våldsamma fascister som rysk propaganda. Är det hotet överdrivet?**

Det finns ett rykande aktuellt exempel. Torsdag förra veckan sattes det ukrainska kommunistpartiets nationella högkvarter i Kiev i brand. Detta skedde efter att byggnaden varit ockuperad av fascister ända sedan kuppen 22 februari. Kommunisterna har vänt sig till inrikesministeriet och polisen för att få tillbaka byggnaden utan att något hänt. Förstörelsen är nu omfattande efter branden och efter systematisk vandalisering.

Ett par dagar tidigare tvingades kommunistpartiets ordförande Petro Symonenko bort från talarstolen i parlamentet. En av de Svobodamedlemmar som tog till våld var Igor Miroshnitjenko, vice ordförande i parlamentets yttrandefrihetskommitté. Han blev ökad när

han för en knapp månad sedan misshandlade chefen för Ukrainas statliga tv tills han skrev på sin avskedsansökan.

I måndagskväll utsattes presidentkandidaten Oleh Tashchuk, tidigare ledande i Regionernas parti, för en brutal misshandel. Han angreps i samband med en tv-debatt.

Detta är förutsättningarna för presidentvalet 25 maj. Vilka chans har de kandidater som under månader har motarbetats med våld av grupper lierade med regeringen?

• Vilken roll har Ryssland i det som pågår i östra och södra Ukraina? De styrande i väst skyller unisont allt på Ryssland.

De väljer att säga det som passar deras intressen. Carl Bildt talar till exempel om nödvändigheten att ingripa mot ”laglösa ligister i östra Ukraina”, men han har inte med ett ord fördömt de ligister i Kiev som satte eld på kommunisternas högkvarter.

Angående de folkliga protesterna i öster och söder mot de styrande i Kiev så går detta till delar hand i hand med Rysslands intressen. Att hävda att den ryska regeringen bara är en passiv åskådare vore löjligt. Ryssland är en stormakt i regionen som naturligtvis försöker värna sina intressen. I det läge som uppstått i Ukraina är det tydligt att Ryssland vill tvinga regeringen i Kiev till någon form av kompromiss, till exempel om att Ukraina ska hållas utanför krigsalliansen Nato.

Men att som Bildt påstå att allt är regisserat från Ryssland är att nedvärdera de folkliga stämningarna i öster och söder. Det pågående folkupproret har en egen dynamik som Ryssland knappast har kontroll över.

• Under hela konflikten har Proletären riktat krutet mot USA och EU och deras liberala och fascistiska allierade i Ukraina. Finns det inte anledning att också kritisera Ryssland?

Visst är det så att det snabba ryska införlivandet av Krim är en kränkning av folkrätt och FN-stadga, oavsett att folkmajoriteten på Krim stödjer detta. Gränser kan ändras, men inte genom ett ensidigt införlivande såsom skett med Krim. Agerandet är i linje med vad väst gjorde när Kosovo styckades av från Serbien.

Frågan om Krim status är dock komplicerad, eftersom avskiljandet från Ryssland 1954 skedde i strid med både den dåvarande sovjetiska konstitutionen och den ryska. Hur man ska se på detta i förhållande till folkrätten är en fråga som skulle behöva utredas.

Men vi måste också lyfta fram att USA och EU har brutit mot folkrätten när de blandat sig ett lands inre angelägenheter och understött en statskupp. Denna massiva inblandning har *Proletären* tidigare redovisat. Västmakterna har agerat utifrån sina militära och ekonomiska intressen. George W Bushs gamla dröm om att krigsalliansen Nato slutligen ska nå Rysslands gräns lever.

Det var efter kuppen 22 februari som Ryssland gick till motattack och gjorde Krim till ryskt territorium. Syftet var att säkra sin militärbas på halvön och sin viktigaste hamn i Svarta havet.

Detta är stormakten Ryssland som försvarar sig mot västs expansion. Att ryssarna inte stilla-tigande kan acceptera att kraftigt pressas tillbaka av västimperialismen, det inser även en ärkereaktionär som USA:s tidigare utrikesminister Henry Kissinger.

• Ryssland utpekats av västmakterna ut som den mest ondskefulla staten. Men det finns även de som hyllar Putin som en folkhjärte som står upp mot USA. Hur se på Ryssland?

Vi tänker inte sänka oss till nivån att beskriva allt i svart eller vitt. Här finns flera faktorer som tillsammans ger en betydligt mer komplex bild av verkligheten.

Låt oss börja med att säga att Ryssland, såsom världen idag ser ut, spelar en viktig roll som motkraft till väst imperialismen. I Syrienkonflikten har Ryssland agerat som en stark röst för fred och förhandlingar mot de krigshetsande västmakterna.

Att det finns länder som står upp mot USA är viktigt. Det skapar utrymme också för små stater att åtminstone lite frigöra sig från de imperialistiska bojorna.

Men vi får aldrig förvill oss att tro att Ryssland är en progressiv stat, likt Venezuela eller andra vänsterländer i Latinamerika. Duon Putin-Medvedev representerar ryska oligarkintressen, och de driver en prokapitalistisk och arbetarfientlig politik, som också tar sig uttryck i en reaktionär familjesyn.

Kommunister och vänsterkrafter i Ryssland kan stödja delar av utrikespolitiken men de är inte några anhängare av Putin och de klassintressen han representerar.

• Tillbaka till Ukraina. När detta skrivs sägs ”antiterrorinsatsen” mot de upproriska städerna vara igång. Carl Bildt försvarar rätten att använda våld. Finns det någon annan lösning på den uppkomna konflikten?

Att skicka trupper mot missnöjda invånare framstår som vansinne. Det kommer inte att öka stödet för Kievregeringen i denna del av Ukraina. Men regeringen agerar inte på egen hand. Den gångna helgen mötte CIA-chefen John Brennan de ukrainska ledarna i Kiev. Denna fråga lär ha diskuterats då.

Risken är att insättandet av militär uppmuntrar nationalistisk splittring och separatism och i värsta fall driver Ukraina till inbördeskrig och sönderfall likt Jugoslavien. Med USA-EU som uppbackare av den ena sidan och Ryssland av den andra.

Kommunistpartiet, det tidigare styrande Regionens parti och andra sansade röster i Ukraina menar att dialog och förhandlingar kan lösa konflikten, inte militärt våld. Att låta det ukrainska folket få folkomrösta om utökat självstyre för regionerna är en möjlig väg som förespråkas från allt fler håll.